

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

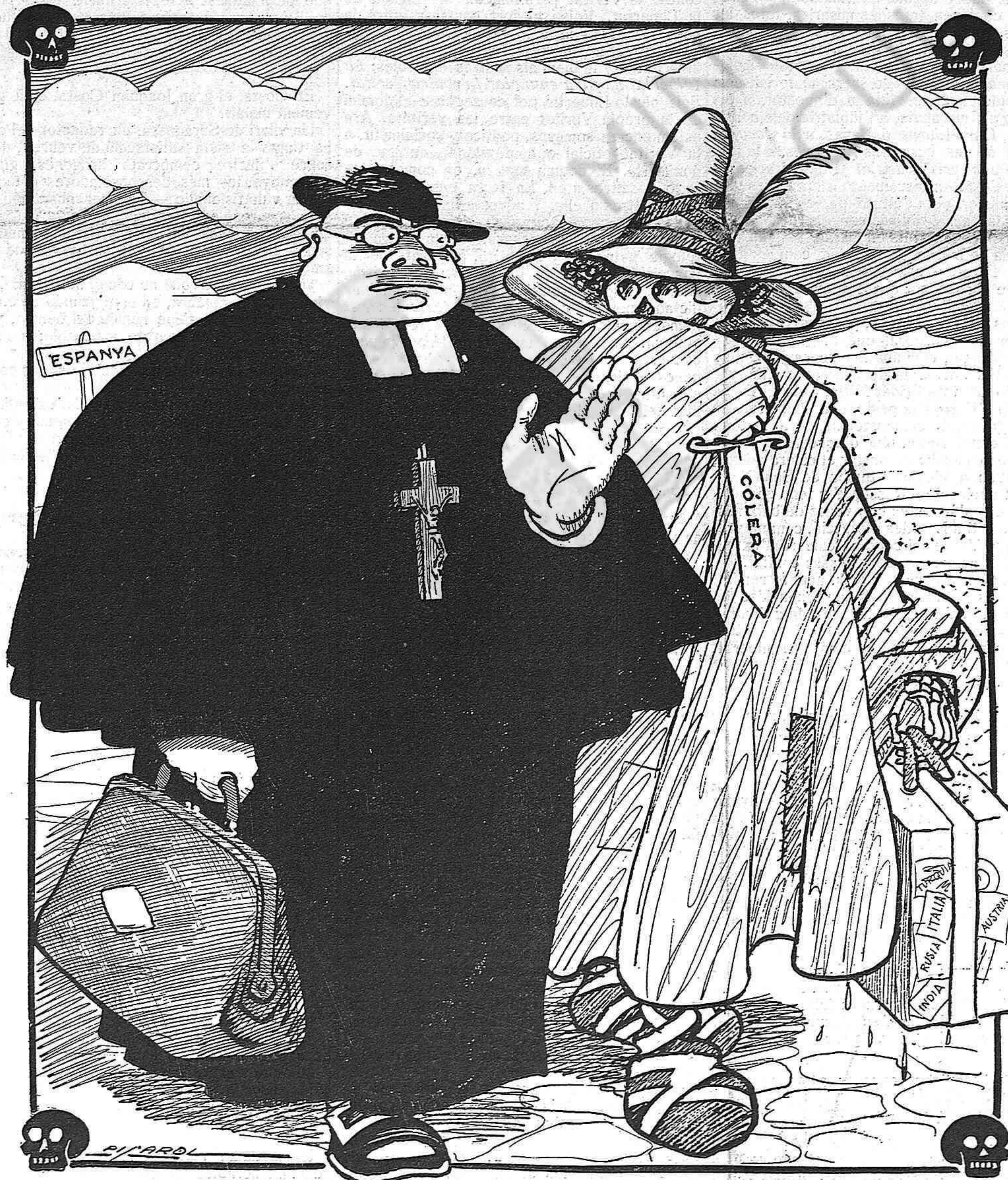
CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

El Clericalisme y el Cólera

—Noi, aquet país la sab molt llarga. Me sembla que ni tu ni jo farem res.

LA SETMANA

ES, sens dubte, la nota culminant de la setmana el conflicte ocasionat per un quadro que'l pintor Domingo Muñoz destinava a l'Exposició de Belles Arts que pròximament ha d'inaugurarse a Madrid.

Ab tot y que'l quadro, artísticament, sembla que està be, el Jurat d'admissió no s'ha mostrat propici a deixar-lo figurar en el certamen.

¿Per què?

Perquè la tela, que's titula «1909», reproduïx el fusellament d'en Ferrer y Guardia, presentat, a lo que's diu, en forma d'apoteosis.

Donat el nostre temperament meridional, es inútil apuntar l'apassionament ab que aquesta qüestió ha sigut tractada en la premsa.

A títol de curiositat copiarem un tros de lo que diu *La Epoca*:

«Un colega, defendiendo la admisión del cuadro del señor Muñoz, recuerda *Los comuneros* y *El fusilamiento de Torrijos*; pero ni el caso es el mismo, ni puede prescindirse de una consideración muy elemental.

»Del hecho que se conmemora en *Los comuneros* habían pasado más de trescientos años cuando se pintó este cuadro, y aunque la muerte de Torrijos fué mucho más reciente, entre el fusilamiento y la reproducción de esta escena, por medio de la pintura, mediaron más de sesenta años, tiempo más que suficiente para calmar las pasiones. Además, ninguno de esos dos cuadros constituye una verdadera apología, y el del señor Muñoz lo es: es la glorificación de un hombre sentenciado legalmente, y legalmente ejecutado, por actos que dieron lugar á la comisión de los más bárbaros y repugnantes crímenes.»

El Mundo, per la seva part, escriu aquestes paraules:

»Ante el Jurado de admisión, que sólo puede atenerse en este punto á la verdad oficial, ese cuadro es la apología de un criminal. Por esta razón exclusiva el fallo había de serle desfavorable; en algunos casos, no obstante, podría salvarse esa consideración por respetos al artista: aquellos en que la flexibilidad de criterio no hubiera de tener transcendencia. Pero no se trata de un criminal oficialmente oscuro y desconocido: se trata de un caso que apasiona los ánimos, que divide á los españoles, que suscita contiendas, que está planteado y pendiente en la Representación nacional; de un caso contra el cual combaten algunos, apoyados en su convicción y en sus razonamientos, y en pro del que luchan otros, también inspirados en sus convencimientos, y, sobre todo, en una sentencia condenatoria legalmente dictada.»

Marejat per tanta saragata, l'autor ha trobat al fi una radical manera de resoldre el conflicte.

¿Còm?

Retirant el quadro.

«No quiero—dij—dar más que hacer á mis amigos y compañeros del Jurado; sé que es inútil su esfuerzo para mantener mi derecho, sé desde hace mucho tiempo que todos los atropellos pueden y deben esperarse de nuestros Gobiernos, sobre todo si son liberales, y como, repito, yo no soy político, ni he de medrar ni tener gloria por ese camino, voy á recoger mi cuadro y evitar que continúe esa cómica anarquía oficial con que se ha de atropellar mi derecho.»

Com per aquestes línies se veu, el pintor Muñoz maneja ab el mateix garbo el pinzell que la ploma.

PIF-PAF

22 DE SETEMBRE DE 1910

XV ANIVERSARI DE LA MORT

— DE —

Ignocent López Bernagosi

La Campana de Gracia

dedica aquest record

a la memoria de son inolvidable fundador

Altra vegada el Marroc

A fa algun temps que la qüestió del Marroc desvetlla a Espanya noves i greus inquietuts. Un conjunt de detalls sembla indicar que hi ha el projecte de tornar a emprendre una aventura guerrera en el nord de l'Àfrica. Se parla insistentment d'operacions per la banda de Ceuta i de l'ocupació de Tetuan per les tropes espanyoles. Además, aquets darrers dies arriben de Melilla noves alarmants, de caracter oficial, donant compte de la perillosa agitació belicosa que regna en les kàbiles veïnes.

El govern de Madrid nega'l projecte d'acció militar que se li atribueix. Però la seva negativa no convens gaire. Negar que's tracti d'efectuar cap moviment per la banda de Ceuta, y omplir de medis de combat aqueixa plasa implica una significativa contradicció. Malgrat les declaracions dels actuals governants, que voldrien ser tranquilisadores, l'inquietut creix, puig surten a cada moment a la superfície nous detalls reveladors de que una altra aventura guerrera va a intentar-se en el Marroc.

Ara mateix ha sortit el diari madrileny *El Imparcial* ab un article que mereix un comentari. Diu l'articulista que, mentres Mulei Hafid accedeix a les reclamacions de Fransa y permet que aquesta s'extengui pel Marroc, quan se tracta d'Espanya fa lo contrari. Afegeix que fins al soldà han arribat avisos de que Espanya té les mans lligades en la qüestió del Marroc per la menassa d'un moviment obrer revolucionari a la península en cas de guerra, cosa que en Pau Iglesias, en la seva darrera estada a París, s'ha compromès a realitzar. Aludeix finalment als acords secrets del Congrés Internacional Socialista de Copenhague, relatius al problema marroquí, y afirma seriament que han arribat a Fez correus extraordinaris donant compte al soldà dels esmentats acords, els quals correus són deguts a la diligència dels francesos.

Què's proposa l'*Imparcial* ab aquestes històries? En elles s'insinua prou clarament que'l moviment espanyol contra una aventura al Marroc es obra dels francesos, y que fan el joc de Fransa els que a la guerra s'oposen. *El Imparcial* sembla voler donar a entendre que en Pau Iglesias, els socialistes espanyols y tots els que s'oposen a l'acció militar africana estan venuts a l'or francès. Una cosa anàloga insinuen els africanistes francesos, que presenten an en Jean Jaurès y als socialistes de Fransa com a venuts a l'or alemany.

La maniobra, per lo innoble, es despreciable. Per altra part, les afirmacions d'*El Imparcial* resulten bon xic ridícules, sobre tot aquella dels correus extraordinaris enviats pels francesos a Fez a tota velocitat pera fer saber a Mulei-Hafid els acords secrets del Congrés de Copenhague. Mes l'article esmentat, destinat a esperonar els sentiments patriòtics d'una part del poble espanyol, es un símptoma més de l'obscura preparació d'una nova aventura a l'Àfrica.

Cal que'l nostre poble se fixi be en aquesta qüestió. Té, per lo menos, tanta importància com les renyines d'en Canalejas ab el Vaticà.

FULMEN

Variacions sobre religió

¿Us heu fixat en el maridatge de les pestes ab els grans fanatismes religiosos? Verament, les epidèmies són el flagell d'un deu; són el deume que paga l'humanitat a les supersticions dels deus que ella mateixa's crea; són un rescat que tributen les cultures a la brutalitat primitiva de les religions.

¿Veieu aquest riu immens, que avansa entre

les selves vigoroses y les ciutats florides de pagodes y palaus, llepant la miseria dels arrabals de pobrissalla? Aquest riu, pare de tota una epopeia nacional, font de la vida d'un poble, veicul que ha aportat a un recó de la seva corrent la caravana fluvial acampada en les tendes de que va originarse la ciutat de pedra, aquest riu es un deu. Les multituds que viuen de la seva vena eterna, com a nodrissons entorn d'una mamella, no coneixen l'origen de la seva corrent inagotable. Saben, però, per revelacions fetes a llurs sacerdots, que aquest riu brolla de l'esser mateix de Brahma; per això li diem Brahma-Pare, *Brahma-putra*.—Y a la vora de l'aigua divina la vida d'una immensa pululació transcorre, tornant al riu, en fèlides corrupcions, la sang de la vena que xucla y la podridura dels cossos vils. El riu divinal ja transmetrà a altres terres, com un present de mort, com un contagi de vilessa humana, la germinació de les pestes divines, crudels com a deus.

¿Veieu aquest seguici interminable de gents, aont se confonen totes les miseris, totes les malalties, totes les brutors? Es una corrua de pelegrins. ¿Aont van? Van a la recerca de l'ilusió permessa a les baixes humanitats indignes d'ideal; van a la grossera materialisació dels sepulcres de profeta o d'apostol, a les criptes o als marabuts, a l'idolatria dels homes deificats, Dalai-Lamas o Papis, a la *terapia* emprica de les curacions religioses, a la font mixta de balneari industrial y de miracle, als peus de l'estatua toscament alsada en les grütes de misteri o en l'altura de les montanyes patriarcales, també divines com els rius.

Y aqueixes multituds en marxa van deixant una estela de morbo, corrompent, com les mosques de Faraó o com les mosques del Sant Narcís de Girona, tot quant toquen ab les llefiscoses extremitats.

Els uns van a la Meca, y propaguen, al retorn, la malura corporal que afegiren a la pobresa espiritual, com una flor negra cullida en el camí. Els altres, desde l'orient cristià, per l'extensió de tota l'Edat Mitja; espargiren de cap a cap d'Europa la peste que dugueren en els pelegrinatges compostelans. Ara mateix, desde l'estepa russa, una d'aquestes processions infectes acaba de portar el cólera a Bari, aont anaven a visitar la tomba de Sant Nicolau, sant nacional de Rússia. Y's tem que una altra etapa d'aquestes caravanes de baix misticisme porti a Lourdes l'infecció, com un present que la Verge miraculosa cuidarà d'extendre a tot el nostre occident, massa confiat.

¿Es que tenen noció tan sols, aquets romiatges odiosos de malaits, es que tenen idea de llur freda obra d'assassinat, realisada a l'ampar dels estandarts religiosos, entre les nostres ciutats, perfumades ja de completa llibertat humana?

Les religions, en llurs decadencies, retornen a la baixa noció primitiva d'instruments de miracle, conjuncions grosseres del mal. L'element *culte* predomina sobre l'element *doctrina* o *moral*; y el sentit de lo diví, de lo infinit, se perd (1). Per això alguns han senyalat la curiosa ausencia de tot esperit religiós en els nostres catòlics d'avui. Vista per un esperit radicalment ingenu la lluita entre socialistes y catòlics, veritable característica dels nostres temps, hauria de dirne que es una antagonia entre homes que tenen un sentit espiritual, y homes que tenen un sentit purament material o empiric. Y els primers serien els socialistes.

Un *litterisme* desolador informa tota la parauleria dels nostres adversaris. Aquets dies l'Estat espanyol ha volgut col·laborar directament en la glorificació d'en Balmes. Es veritat que no crec que hagués volgut col·laborar igual-

(1) Els rites religiosos conserven, a través una vaga poetisació, la naturalesa supersticiosa de llurs orígens, en que eren una mena de *curanderisme* selvatge, fàtileria talismànica de *tabou*, de *tótem*. Així la noció de netejament en l'ablució per aigua beneïta, elevada a sagrament en el baptisme; el buf de l'alt sacerdot sobre l'aigua, o sobre la boca dels nens, en el bateig; la sal y l'oli baptismals; l'imposició de mans o d'estola; l'introducció del cirí en l'aigua de les piscines; el concepte medic de l'oli en l'Extrema Onctió; la divinissació dels aliments solid y líquid en l'Eucaristia.

ment en la glorificació d'un gran heterodoxe o d'un gran tractadista social o polític d'extrema esquerra, a la manera que ho ha fet ab Proudhon el govern francès. Però, així y tot, cal dir que d'en Balmes an el catolicisme d'avui hi ha una distancia immensa, ben facil d'apreciar comparant els escrits d'aquell publicista ab els dels catòlics d'avui. Singularment *La Catalunya* va reproduir textos de Balmes sobre la llibertat política, el republicanisme y les corrents modernes, que no escriuria avui cap capella...

En l'interior de la propia Esglesia, la lluita entre *ls espiritualistes* y *els litteralistes* està a punt de produir un cisma nou, analeg, després de tot, a la naturalesa originaria del protestantisme. Suposo a tots els meus lectors enterats de la condemnació pontifical caiguda sobre l'institució de catòlics francesos anomenada *Le Sillon*, una de les varies formes del socialisme catòlic. An aqueixa fulminació han seguit noves paraules del Papa contra el modernisme teològic, y com a signe ben tipic de la *voluntat de tenebres* o *afany d'ignorancia* que té l'Esglesia (lo contrari exactament de la *sed de ciencia* o *sia filosofia*) cal remarcar l'expressa prohibició, feta als clergues joves, de llegir periodics y revistes. Lucifer, el *qui porta la llum*, podria fer relliscar un dels seus raigs davant els ulls dels lectors, entre línies... Vol dir que fins se castra intel·lectualment a les joventuts eixides del Seminari, impossibilitantles pera tota lluita espiritual. Pius X voldria reconstruir a la seva pobre imatge de camperol ignar la seva Esglesia!

Un comentarista no confessional hauria de veure en aqueixa degradació una victòria de l'esperit de Sant Pere, inducte y literista, sobre l'esperit de Sant Pau, infiltrat d'occidentalisme classic; o una victòria d'aquell *litterisme* de la decadencia jueva, encarnat en l'apostol Jaume, contra l'espiritualisme místic de l'evangelista Joan, aquell que digué: *La Veritat us farà lliures*. L'Esglesia d'avui batalla precisament contra la Veritat pera impedir la vinguda de la Llibertat. Veieu el fort contrast entre la nostra actitud y la dels catòlics. Nosaltres ja hem arribat a completar el versicle de Joan, invertintlo; y ja diem als nostres deixebles: *La Llibertat us farà anunciar la vostra Veritat*. Sols per la Llibertat pot conseguirse el domini de la propia Veritat entre les veritats. Ara estem encara somesos, política y socialment, a la Veritat oficial o confessional, en lloc de dominarla. El dogma ens fa, en comptes de ferlo nosaltres a ella. La forsa ens subjugua, y no nosaltres a ella. Y aquesta forsa unes vegades té per nom Deu; però altres vegades té per noms els idols consagrats en la nostra mitologia patriòtica y dinástica, amparats per la coacció de les lleis de la tirania... El litterisme catòlic, l'imperi exclusiu de les interpretacions dictades pel poder, segons *lleí o texte* declarat immudificable; es passat desde la religió a la política. Y avui que l'Esglesia no té poder pera convertir en penes materials y corporals les penes espirituals y ilusories, l'Estat imposa penalitats corporals pera assegurar l'intangibilitat dels seus idols. Y el poble ho sofreix...

GABRIEL ALOMAR

Les supersticions coven sota'ls nostres fronts, y en els cors hi portem el cadavre podrit de la religió dels nostres pares. — Victor Hugo.

En Pau Iglesias a Barcelona

EN Pau Iglesias ha passat uns dies entre'ls seus correligionaris barcelonins. El diputat ilustre per Madrid, potser l'*unic* polític verament sincer que té seient al Parlament espanyol, ha deixat sentir la seva veu justiciera entre nosaltres. LA CAMPANA DE GRACIA no ha estat mai de les últimes en fer notar les remarcables condicions que avaloren la personalitat del *leader* socialista, que ha vist aquets dies confirmarse l'apreci ab que en la nostra ciutat se'l té.

En Pau Iglesias ha pres part en diferents actes publicis realisats a la capital y en alguns indrets de Catalunya. Per tot aont ha arribat l'eco de la seva veu ha trobat l'Iglesias la mateixa cordialitat y una excelent acullida.

Alguns correligionaris seus han volgut, además, obsequiarlo ab alguns homenatges de caracter intim. El senyor Matons, socialista distingit, volgué sentar a l'Iglesias a la seva taula, en demostració del respecte y la simpatia que per ell sent.

El senyor Matons procurà, además, que en Pau Iglesias estigués rodejat, en aquesta petita y sentida festa, d'un nombre reduit de bons amics que ajudessin a ferli més grat l'obsequi. Pera conseguirlo convidà, entre altres, als coneguts socialistes senyors Reoyo, Masoni, Roig, Arrufat y Armengol.

Entre'ls convidats se parlà llargament, durant el dinar, de la situació política d'Espanya, de Catalunya especialment, y de l'avenir del partit socialista. Se cambiaren després mutuels paraules de bona y encoratjadora amistat, y en Pau Iglesias pogué sortir del domicili del senyor Matons convensut de que compta a Barcelona ab un número d'amics disposats a ajudar-lo en tota obra que tendeixi a purificar la corrompuda atmosfera política.

Entre les coses bones que de Catalunya porti l'Iglesias a Madrid, sigui una d'elles el testimoni de justa admiració que una vegada més li envia LA CAMPANA DE GRACIA.

NA deliciosa jornada, al mateix temps que un gran dia pera la llibertat, promet ser l'Aplec que, per acord del Concili executiu de l'Unió Federal Nacionalista Republicana, se celebrarà a Banyoles el vinent diumenge, dia 25.

Regna en tot aquella comarca un entusiasme extraordinari, y, apart de les nombroses comissions que dels pobles veïns hi assistiran, són molts els barcelonins que's preparen pera concórrer a l'hermosa festa de la Democracia catalana.

Els organitzadors de l'excursió aconsellen als que desde aquí vulguin anarhi que surtin de Barcelona el dissabte a la nit. Les mides estan preses pera que no falti allotjament a ningú y tothom se n'emporti del Aplec un bon record y una encoratjadora esperansa.

LA CAMPANA agraeix vivament l'invitació que pera aquest acte, la primera festa plena de l'Esquerra després de la seva constitució, li ha enviat el Comitè Republicà Federal de Banyoles.

En Costa, el gran Joaquim Costa, està gravement malalt.

Un diari de Saragossa, un redactor del qual ha tingut la trista satisfacció de veure'l, dona sobre l'ilustre demòcrata aragonès, gloria d'Espanya, les més desconsoladores notícies.

«Su vida fisiológica—diu—por abandono de sí mismo, es una ruina; el cuerpo es una máquina que apenas funciona, y sus movimientos son de imposible realización sin auxilio de sus amigos y servidores.

«Es un hombre que no come, no duerme, no vive, en una palabra, en este mundo de engaños y mentira; no tiene noción del tiempo, y el reloj para él es un aparato inservible; su régimen es anormal...»

Així, pera la nostra desgracia, van les coses del món.

Els bons estan malalts y en camí d'extingirse. En cambi els dolents viuen y campen, y cada dia apareixen més lluents y grassos.

Y, pera fernes entendre, no hi ha necessitat de senyalar.

El vinent dijous, dia 29, se complirà el 42 aniversari de la Revolució de Setembre.

Recordem aquesta fetxa no tant per respecte a la tradició com per assotar ab ella el rostre de molts dels que fins ara han sigut guies y pastors dels republicans d'Espanya.

Del 29 de Setembre de 1868 al 29 de Setembre de 1910 han passat quaranta dos anys.

Y—javerfonyèixinse aquets pastors y aquets guies!—després de quaranta dos anys, ens trobem com ens trobavem l'endemà d'Alcolea.

¿No es aquest el més crudel comentari que al peu de la seva obra pot posarse?

A les queixes dels comerciants respecte als duros *sevillanos*, contesta'l Govern que aquets duros d'ara no tenen res que veure ab aquells d'anys endarrera, doncs aquells foren convertits en plata en barra que guarda'l Banc d'Espanya.

Ja ho saben, doncs, els que tinguin moneda que no siga de recibo.

Es inutil reclamar, perquè dels *sevillanos* se'n va fer una barra de plata, y la barra la té'l Banc...

Conformes de tota conformitat.

De tot arreu surt el llautó...

El bisbe de Lourdes, Monsenyor Schoepfer, ha sigut denunciat per estafa.

Diu que va falsificar una nòmina de les mongetes carmelites, falsificació que s'ha descobert quan ja no hi havia remei... al revés de les cures que's fan en la cèlebre abadia.

Res...

Un verdader miracle pera afegir a la llista dels innombrables realisats per la gloriosa Bernadeta.

Cassa major

— La pessa es grossa y de debò val la pena. ¡A veure, companys, qui primer l'atrapal!...

encara, mentres no's vagi resoludament a la transformació gradual del règim social. Si no per altres raons, aquesta transformació es inevitable desde'l moment que ho demanen les multituds obreres de tot el món, més nombroses, més fortes y més conscients cada dia. Els qui no saben veure això es que són cecs.

Mentrestant, procuri's anar resolent els conflictes parcials de la millor forma possible, sense intransigencies y sense orgull. El problema es molt complexe. Dintre de la seva complexitat es precis consentir una millora de la situació obrera y un creixement dels drets dels treballadors.

A. R. y V.

Paraules que'l vent s'emporta

No podrà dirse que'l discurs pronunciat pel ministre de Gracia y Justicia en l'acte de l'obertura dels Tribunals no estiga empedrat tot ell de les més falagueres intencions.

El senyor Ruíz Valarino tingué a be l'extendre's sobre alguns problemes importantissims. El sol fet de que'l ministre hagi arribat a parlar d'ells es prou pera confirmarnos en l'idea que tenim del govern d'en Canalejas, compost tot ell d'una colla de senyors animats dels més bons propòsits, però mancats de les dots d'energia indispensables pera dur a cap tota reforma de progrés.

Es l'acte solemniat de l'obertura dels Tribunals l'ocasió de que tots els ministres de justicia acostumen a valdre's pera exposar al país el seu programa de reformes de caracter juridic-administratiu.

Com els seus antecessors, també en Ruíz Valarino s'ha aprofitat d'aquet moment historic y oficial pera fernes coneixer a tots la seva opinió, y dirnos quin es el seu pensament en materia tan important y de tanta transcendencia pera la nostra vida civil com es l'administració de la justicia.

A bon segur que al trassar l'esquema del seu discurs va pensar el ministre lliberal que no era cosa de quedar malament per una simple qüestió de paraules, y que, posat en el cas d'haver de parlar, era millor y més convenient ferho en un sentit reformador y democràtic que no en un to de conservadurisme a la manera espanyola.

Y el ministre d'en Canalejas, que deü creure, ab seguretat, que les paraules el vent se les emporta, y que les promeses ministerials són, en definitiva, lo que la nostra gent acostuma a dirne *aigua ab cistella*, va voler aparentar un cop de genit, trencant resoltament ab certes tradicions que li haurien privat de presentarse davant del país com a verdader home del seu temps.

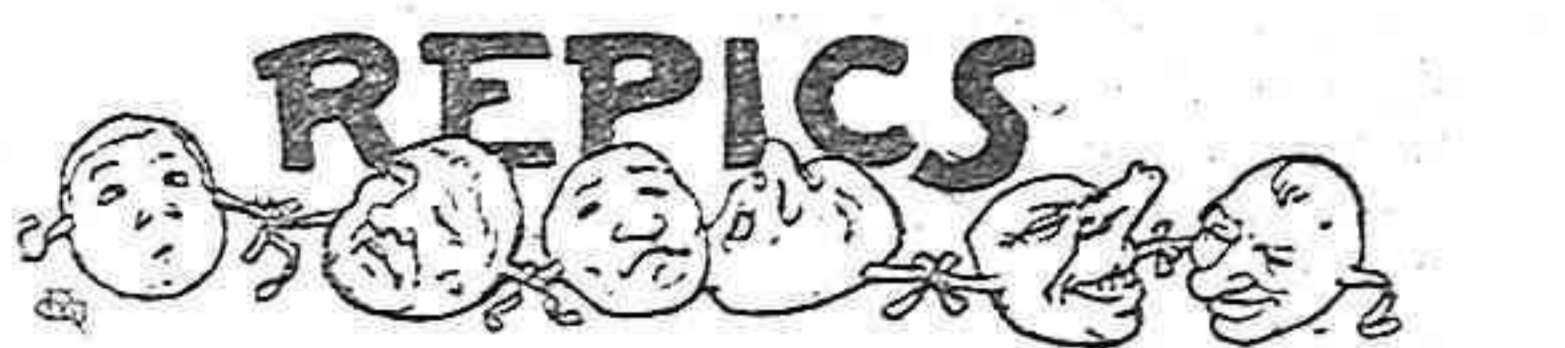
Els bons desitjos no semblen pas mancar, per ara al menos, a cap dels homes de que en Canalejas s'ha rodejat en aquet primer període seu gubernamental. Es més: segurs estem de que, si les bones intencions hi valguessin, fora aquesta Espanya desventurada una veritable Arcadia, y els espanyols els ciutadans més distrets y felissos del món.

Però, desgraciadament pera'ls de dalt y pera'ls de baix, pera aquestos sobre tot, de paraules soles es totalment impossible alimentarse'n. El poble sab massa que, quan darrera les paraules no s'hi amaga la més petita dosis d'energia, quan no s'acompanya una reforma democràtica de certa quantitat de decisió, les promeses dels governs, per bones que siguin, queden reduïdes, tot lo més, a lo que l'interessant y capitalissim problema clerical haurà vingut a parar.

Les paraules, senyor Ruíz Valarino, y això té vostè l'obligació imperiosa de saberho més que nosaltres, no fructifiquen per la seva sola virtualitat. El programa apuntat per vostè es molt bo, molt hermós y molt modern...

Però, ay!... que ab tot y tant belles promeses, comensa el poble a creure cada dia més que en materia de governants no va cap diferencia dels uns als altres; y que, com si portessin un greu pecat d'origen, semblen els homes de la monarquia tallats tots per un mateix patró.

BAC DE RODA

QUET senyor Burell es una àliga.

Pera convence'ns de que es pura novela tot lo que en Vázquez Mella ha explicat respecte a certes comitancies que ab els car-

listes va tenir anys enrera en Canalejas, ha dit el ministre d'Instrucció pública:

CARTES DE FORA

BANYOLES, 18 de Setembre.

En virtut de l'acord pres pel Consell executiu de l'Unió Federal Nacionalista Republicana, tindrà lloc en aquesta localitat un gran Aplec el dia 25 del present mes, en el que hi pendran part els representants en Corts, Diputats provincials y regidors afiliats al partit, ab assistència de nombroses representacions de totes les entitats republicanes de Catalunya, ab els seus corresponents estandarts y senyeres.

El Comitè Federal, ab tal motiu, se complau, ple d'entusiasme, en invitar a totes les associacions, corporacions, comitès y premsa, això es, en general a tots els correligionaris de la nostra provincia, a tan grandios y solemne acte, en el que pot ben dirse que hi estarà representada la verdadera democràcia catalana.

Ens dirigim, doncs, al poble pera que secundi tan memorable festa, assistint al míting que tindrà lloc l'esmentat dia, a les 11 del matí, pera sentir les hermoses y eloqüents paraules de persones que, ab fins altruistes, laboren en pro de l'autonomia de Catalunya, y, desitjant el sistema federatiu y la forma republicana, volen pera la patria espanyola la complerta felicitat.

VILASSAR DE DALT, 18 de Setembre.

Els vilassarencs també disfruten d'un d'aquells merlots de mala baba, que tot sovint trobem en aquesta secció de cartes de fora, que volen obligar als que no creuen en ells a treure's la gorra quan van a fer un treball d'aquells pels quals res ne cobren; y per això es, perquè no cobren, que busquen bronquina al ciutadà.

Doncs el nostre merlot de referencia, per tal motiu portà al jutjat, la setmana passada, a tres joves que temps enrera deixaren de ferli dita reverencia. No podentse acabar la vista en tota una tarda, y deixantho pera un dia de la present setmana, al sortir de la darrera els acusats y el seu defensor, el public que's trobava a la plassa de Cà la Vila engegà un atronador aplaudiment, y al sortir la nuvolada acusadora li dedicà una gran xiulada, acompanyada de crits de protesta. Lo qual vol dir que'l poble de Vilassar de Dalt vol Llibertat y no hipocresia.

¿Per què ve?

Quan va saberse que'l Mokri estava a punt d'embarcarse per anà a passà a Madrid una bona temporada, un que sembla que'l coneix y té ab ell molta confiança, volent esbrinar l'intrínquil d'aquet misterios viatge, un dia me l'emprengué y li digué així:

—M'acaben de dar-me una gran noticia.

—¿Sobres?

—Diu que aneu a Espanya

ab una certa missió.—
Feu el Mokri una rialla y respongué:

—Vritat es.

En la vinenta setmana, un barco dels espanyols vindrà a Tanger a buscarme per portarme al seu país.

—No pretenc—insistí l'altre— descobrir secrets d'Estat ni cabories diplomàtiques; però... vaja, aquí, *inter nos*, ¿què hi 'neu a fer?

—Med-ben-Plaga;

(així s'apellida el moro que al gran Mokri interpelava) si es cert que ho voleu saber, endevinueho.

—Caramba,

poc difícil ha de serme.

—Digueu, doncs.

—Aneu a Espanya

per veure si conseguíu que tot això que's prepara pels volts de Ceuta, s'aturi.

—Errada, company, errada!...

—Si no es per xò, hi anireu per posar fi a les disbauxes que en la regió de Melilla tenen lloc.

—El nas us falla!...

Tampoc es això.

—Doncs es

per aclarí algunes clàusules del conveni d'Algeciras.

—Menos!...

—O per passar ratlla

als deü milions de pessetes que'ls espanyols ens reclamen.

—No, senyor.

—Doncs... plego el ram.

Alàh la comprensió'm tapa y no'm deixa estripà el vel.

—Si'm jureu no ser xerraire, us el estriparé jo.

—Seré una tomba tancada; ningú per mi sabrà res.

—Doncs be: el motiu d'aquet viatge es el més senzill del món.

¿Us en recordeu del Muaza?

—¿Aquet altre embaixador que solem enviarhi?

—¿Angela!

El Muaza, quan va tornar, va fer-me tals alabances dels bons tractes que a Madrid fan als diplomàtics d'Àfrica; dels grans tiberis que'ls donen, dels palaus ont els hostatgen, de les festes que'ls dediquen, del carinyo ab que'ls regalen, que m'he dit: Mokri, el cap viu, no desprecia la gansa.

Cal que ab qualsevol pretext també tu t'hi deixis caure, a disfrutar d'aquets xefilis, a assistí a aqueixes forades,

a saturarte d'aromes y a veure senyores guapes.—

Aquí finà la conversa y aquí tenui, fil per randa, explicat perquè'l brau moro té ganes de vení a Espanya.

C. GUMA

La vaga y el "lock-out"

STEM en un període de forta lluita entre'l capital y el treball. A Catalunya y a Espanya, lo mateix que a l'extranger, creix el nombre de conflictes. Les vagues y els lock-out estan per tot arreu a l'ordre del dia.

El problema es greu. Sols una pobríssima mentalitat burgesa pot creure que la solució dels conflictes està en una més enèrgica actitud dels patrons, en oposar sistemàticament el lock-out, o tancament de fàbriques, a la vaga obrera. Per aquest camí no's va més que a l'enverinament del litigi. El lock-out es encara més perturbador y més susceptible de provocar violencies que la vaga.

Se diu: «No tenen dret els obrers a deixar la feina? Doncs també'n tenen els amos pera tancar les portes de la fàbrica.» Legalment, en efecte, tenen aquet dret. Però cal remarcar que en aquets casos el perill no està en l'aspecte legal de la qüestió, sinó en que aquesta surti de la llei y prengui un caracter de violència.

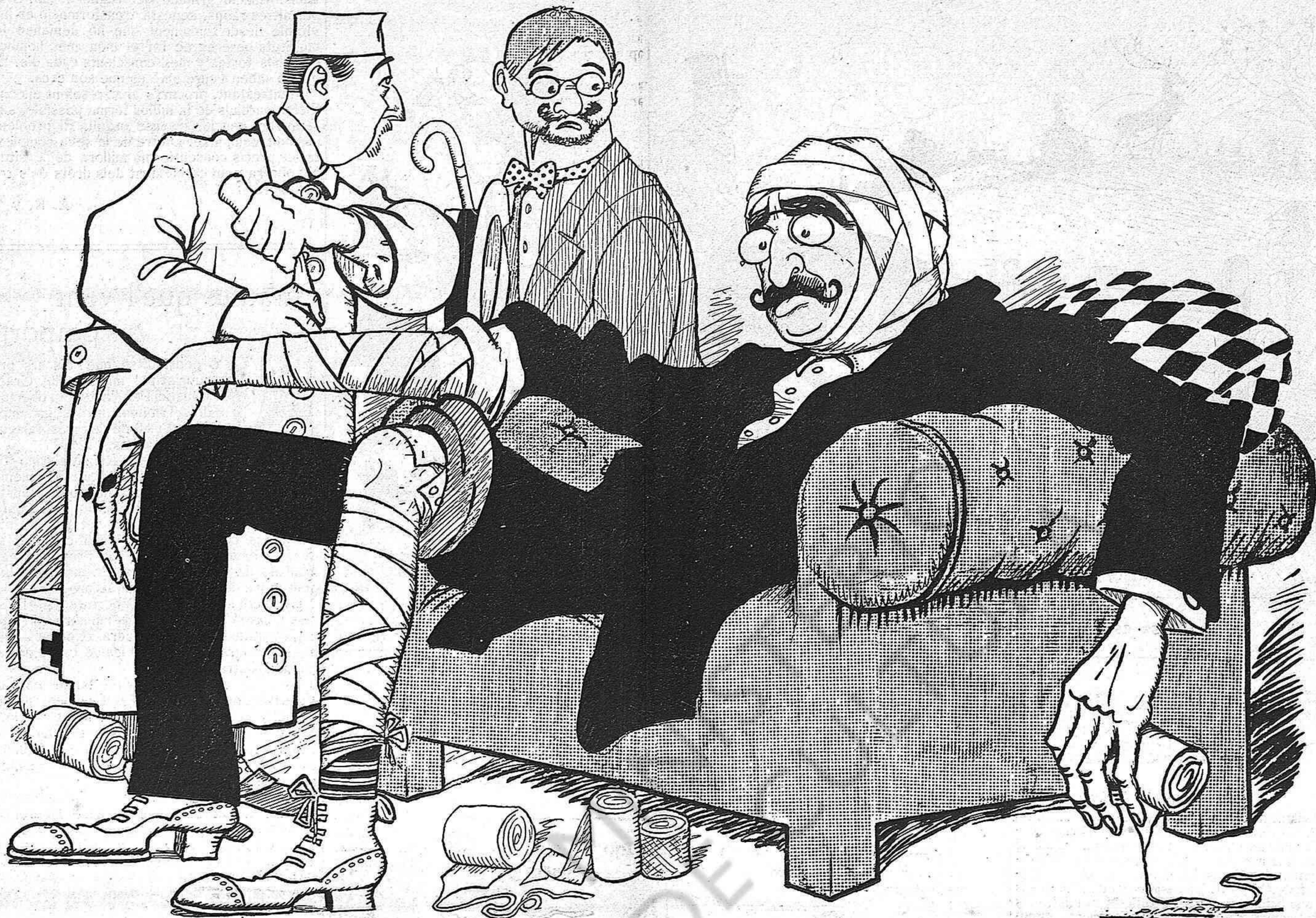
Moltes vegades l'igualtat legal entre obrers y patrons no es més que una formidable desigualtat. La vaga y el lock-out produeixen un immediat perjudici a obrers y patrons. Però'l patró, malgrat el perjudici, té medis pera resistir llargament. Pot tenir tancats el taller y la fàbrica; però no li falta el bon dinar a taula, ni lo necessari pera anar passant dies. L'obrer, al contrari, veu aixecarse davant seu l'espectre de la miseria tant bon punt li manca el seu salari.

Està clar que no en tots els casos concrets tenen raó els obrers. Els erros que sovint cometen són deguts a poca serenitat y a deficiències de cultura, de les quals no'n tenen certament tota la culpa. Però en el fons hi ha el malestar general del proletariat. Les vagues són símptomes de la caducitat del cos social. El remei no està en gallardes actituds patronals, ni en mesures coercitives, ni en represions.

Es de doldre la perturbació que aqueixos conflictes causen. Es un alt dever de tothom el procurar aminorarlos, fent menys violentes les topades. No cal, emperò, pendre tràgiques actituds que poden ser contraproduents.

La tivantor de relacions entre'l capital y el treball no desapareixerà, ans be augmentarà

Home previngut...

—¿Què li ha passat an en Canalejas?

—Per ara res; però com que van a obrir-se les Corts, l'home comença a preparar-se.

«En Mella es un fantasiós. Una vegada va assegurar-me que, havent-se ficat al llit ab sis raons pera creure en l'existència de Deu, l'endemà, a conseqüència d'un somni, se va trobar ab que's despertava ab una més, es dir que, en lloc de sis, eren set les raons que tenia pera conservar aquella creencia.»

Convencuts, senyor Burrell; convensudissims. Després de tan sòlida prova, queda perfectament demostrat que en Canalejas no ha tingut mai tractes ab els carlistes.

Lo que ara falta saber es si vostè'n té gaires ab la lògica y el sentit comú.

Ja està definitivament resolt.

El dia 6 del vinent Octubre, obertura del Parlament.

Y ¿saben perquè el Govern ha escullit precisament el 6 pera aquesta solemnitat?

Perquè diu que, en les votacions, això es lo unic que ell necessita: sis.

Ab els nos sembla que no podria fer res.

Un diari madrileny assegura que en Canalejas té el seu fill gran en un col·legi de jesuïtes. A dir veritat, la noticia no'ns sorprèn lo més minim.

D'un polític que tantes coses volia fer en el terreny de les reformes religioses, y en el moment de realitzarles se tira enrera, això y molt més pot esperar-se'n.

Y ara, una pregunta:

Si al seu propi fill l'envia en Canalejas als jesuïtes, a nosaltres, que no li som res, ¿aont ens deurà enviar?

UN LECTOR:—A la...

—Basta! Ja està entès...

En aquestes columnes no's permet usar males paraules.

Preparant el negoci.

Don Lacandro ha parlat, per fi, an en Canalejas de la projectada Exposició Universal a Barcelona.

No sabem què li devia contestar, sobre aquet punt, el president del Consell. Però ben segur que, a parlar ab el cor a la mà, li hauria dit:

—M'extranya, amic Lerroux, que sia vostè qui més s'interessi per una Exposició, quan es precisament vostè qui ha fugit sempre de tota mena d'exposicions...

Ha tornat de Nuria el president dels tradicionalistes barcelonins.

La nova'ns diu que'l tal senyor ha tornat de Nuria, però no s'allarga a fernes sabedors de si ha ficat o no el cap dintre de la clàssica olla.

La veritat es que hi han caps que no la necessiten.

Perquè ja se la porten, l'olla.

Cantarella de cego:

*A Palma se fué Canals,
á firmar unos papeles.
Vinaixa se fué á Madrid...
¡Cuidao con la Cibeles!*

El dia 25 d'aquet mes els conservadors de Murcia regalaran al ex-dictador La Cierva una artística planxa de plata.

Els que han tingut ocasió de contemplarla diuen que es molt hermosa.

Al veurela, diu que un hom no pot menos d'exclamar:

Quina planxa!

El Mokri ve a Espanya.

Al ministeri d'Estat ja's belluguen pera rebre dignament al representant del Marroc, y al efecte ja li han preparat cambres en el millor hotel de Madrid.

Se comprèn... Es el Mokri!

Pagant nosaltres, no tinguin por que's mokri ab mitja mànega.

Dilluns passat, durant el xafec horrorós que inondà Barcelona, mossén Pau deia a la seva Pauleta:

—Vaja... Nostre Senyor ens té deixats de la mà de Deu... Vès per què no havia de caure aleshores dels fets vandàlics, aquest aiguat!...

Doncs, no, senyor: ara, que perjudica als pagesos y a nosaltres!...

—A vostès? per què?—l'interromp la major-dona.

—Perquè les pluges, en aquet temps, aigües-leixen el vi... y aviat la sang de Cristo no tindrà gust de res...

A LO INSERTAT EN EL NUMERO ANTERIOR

- 1.^a XARADA I.—*Imagino.*
- 2.^a ID. II.—*Llapis.*
- 3.^a ID. III.—*Moscatell.*
- 4.^a ANAGRAMA I.—*Tros-Sort.*
- 5.^a ID. II.—*Mon-Nom.*
- 6.^a TARGETA.—*Cavalleria Rusticana.*
- 7.^a CONVERSA.—*Estudi.*
- 8.^a JEROGLIFIC.—*Teneduria de llibres.*
- 9.^a ID. II.—*Premià de Dalt.*

XARADES

I

*La dos-tercera y la quart,
Primera la seva tot;
se veu no prengueren part
al bateig del seu nebot.*

PEP SABATÉ

II

*Moneda, segon-primera;
fruita, segona-tercera;
la primera, musical,
y actor català el total.*

A. B. (a) LO RECTOR DE VALLFOGONA

ANAGRAMES

I

*Vares donarme un total,
y encar' que total, puc dirte
que al meu cor li feres mal.*

JOAN ANTICH PUQUÍ

II

*La Total Pujol total
olives ab en Pasqual.*

R. VALLS

TARGETA

ROSA SMIT
SORT

Formar ab aquestes lletres, el nom d'una comedia catalana.

A. B. (a) LO RECTOR DE VALLFOGONA

SINONIMIA

*—Tot la clau, Pasqual,
de la tot de dalt.*

EUDALT SALA

JEROGLIFICS

I

KI

Mes Menos

JOAN ROCABERT

II

VIIIDD
VIIVIII

CAROLA T.